

איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון

אריאל, רח' נחשונים 71 ת.ד. 4013 מיקוד 40700,
טל. 03-9367135 פקס. 03-9367136

סוף קיץ/ חיה ורד

כבר הקיץ חלף ,
כבר טסים מעליו
ברבורי הענן בשרשרת .
כבר כמש הדרדר ,
ועמוד המטר
מעבר לאופק ניצב .

העולם מתבלבב ,
אך מסכית עוד הלב
לתוגה שבעין נקשרת ,
כשהקיץ חלף
ומקרקע נשלף
להבו הצחור של חצב .

בגנות כבר מונה אדמה את ולדיה ,
בגרות החציר על עצמו נערם ,
בשדרות משליכה צפצפה את בגדיה ,
בגדרות מעלות הכבשים את צמרן ,
בכרמים מקפלות הגפנים את עליהן ,
בתלמים משחימה אדמה קו לקו ,
בגבהים הלילות כבר עוטים מעיליהם ,
בנכאים חלילו של הרוח נתקף .

כי הקיץ חלף ,
כי רוחף מעליו
מפרשו הסמוי של
החורף .
מתקצרים הימים ,
ובנפש הומים
כיסופים ותוגות כמיתר ...

וצופה לו איכר ,
איך בבוקר הקר
הקיץ מפנה את העורף .
וכברת אדמה
שדמו בדמה ,
מחכה לזרעים ומטר .

[להאזנה לשיר לחצי כאן](#)

שלום

בחרתי לפתוח את ההדרכה הזו עם השיר "סוף הקיץ" כדי להציג את השינויים העונתיים שאנו עדים להם בסתיו. שינויים אלו משפיעים על החי והצומח וכך אנו עדים לנשירת עלים מצמרות העצים הנשירים, יצאת העלים מהבצלים והפקעות של מבשרי הסתיו, ציפורים נודדות שחולפות בשמים בדרך לאפריקה וציפורים שבאות לחרוף (לחיות פה בחורף) כדוגמת הנחליאל. לאורך שנת הלימודים עליכן לצאת ולחקור יחד עם ילדי הגן שטח בר שעליכן לבחור (אני מקווה שכבר בחרתן שטח כזה). אל השטח הזה יש לצאת לפחות 4 פעמים לאורך השנה ואני ממליצה לכן לצאת לפחות פעם אחת בעונה. חשוב לי לציין כי מרבית הרעיונות הם חלק מחומר לימודי שנלמד בגן- עם הגדרות נכונות ועם שיוך לנושא של מגוון המינים ושמירה על מיני הבר שהפכו פעילות שאתן עושות בגן כחלק מתוכנית הלימודים שלכן לפעילות של שמירה וחקר מגוון המינים.

שאלות שניתן לשאול את הילדים:

- למה העצים משירים את עליהם לקראת החורף?
- האם כל העצים נמצאים בשלכת בחורף?
- האם יש עצים בעולם שנמצאים בשלכת דווקא בקיץ?
- למה הציפורים נודדות לדרום?
- האם יש ציפורים שנודדות לצפון?
- מדוע ישנן ציפורים שבאות לחיות בחורף בישראל?
- עץ פורח- החרוב פורח עכשיו בניחוח לא נעים. למה לפריחת החרוב יש ריח חזק? מה צבע הפרחים של החרוב? הידעתן כי יש לחורב עץ זכר ועץ נקבה? (סיפור החרוב וחוני המעגל)
- בזכות הגשם שירד ניתן לצאת ולחפש את הסיתונית הלו היא חלק מהפרחים המכונים מבשרי הסתיו ולאחר היורה היא פורחת בצבע ורוד עדין.
- פעילות: איסוף עלי שלכת מהרחוב. מיון העלים לפי צבע וצורה.

איגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון

אריאל, רח' נחשונים 71 ת.ד. 4013 מיקוד 40700,
טל. 03-9367135 פקס. 03-9367136

שביל חושים עם עלי שלכת : ניתן ליצור בגן שביל עלי שלכת שאותם יאספו ילדי הגן וימלאו את השביל. הילדים יוכלו ללכת על השביל וליהנות מהצליל והמגע של דריכה על עלים יבשים (הוספתי תמונה למטה).

אשמח לעזור ולייעץ, לבקר בגן ולהתרשם מהעשייה שלכן וכמובן לקבל תמונות במייל שמתעדות את הפעילות.

בהצלחה וחורף גשום ורטוב!

שלוה נה

רכזת חינוך באיגוד ערים לאיכות הסביבה שומרון

057-2416612

shalva@enviosh.org.il

שביל עלי שלכת

